

ΟΜΑΔΑ Δ'

Μέλη : Μαρζέλου Δήμητρα
Μπαζίνα Φραντζέσκα
Μωραΐτης Σαράντος
Μαλαμάς Αποστόλης

Θέμα: Η θέση της γυναίκας

Κείμενα : Τα μυστήρια της Κεφαλλονιάς
Η γυναίκα της Ζάκυνθος
Έλθε η ώρα και ο καιρός

Λίγα λόγια για το γυναικείο φύλο

Από το χθες στο σήμερα οι γυναίκες έχουν καταφέρει να αναδυθούν μέσα από το πέρασμα του χρόνου κι από την αφάνεια μπόρεσαν και κατέκτησαν το δικαίωμα της ισότητας με το αντίθετο φύλο. Αυτήν λοιπόν την πορεία θα ακολουθήσουμε στην συγκεκριμένη παρουσίαση αρχίζοντας με τον ρόλο της ως θυγατέρα προς τον γάμο και την παιδεία καθώς και ως μητέρα στην οικογένεια. Τέλος θα δούμε τα κοινωνικά στερεότυπα που επικρατούν και τις διαφορές με την σημερινή εποχή.

Ο ρόλος της γυναίκας.

Στο παρελθόν η οικογένεια ήταν κατά κανόνα πατριαρχική. Ο άνδρας, δηλαδή ο πατέρας ή ο γιος όταν δεν υπήρχε πατέρας, ήταν ο αρχηγός της οικογένειας. Με τον όρο αρχηγός εννοούμε ότι ο άνδρας ήταν εκείνος που αποφάσιζε για ό,τι αφορούσε τα μέλη της οικογένειάς τους. Με αυτό τον τρόπο η θέληση του πατέρα-αφέντη επιβαλλόταν χωρίς συζήτηση, αφού αυτός είχε δικαίωμα ζωής και θανάτου στα παιδιά του. Στο δεύτερο απόσπασμα στο κείμενο Ερωτόκριτος του Βιτσέντζου Κορνάρου, ο βασιλιάς Ηρακλής, πατέρας της Αρετούσας αποτελούσε την κεφαλή της οικογένειας και λάμβανε μόνος του τις βασικές αποφάσεις για την τύχη των υπολοίπων μελών της οικογένειας και ιδίως για το μέλλον των κοριτσιών. Η φυλάκιση της Αρετούσας αποδεικνύει ότι στις αποφάσεις ενός πατέρα δεν υπήρχε λόγος για συναισθηματισμό. Ο πατέρας αποφάσιζε σύμφωνα με τα δικά του κριτήρια χωρίς να υπολογίζει κανέναν.

Παλαιότερα, η γυναίκα δεν είχε δικαίωμα μόρφωσης. Από μικρή ηλικία όλα τα κορίτσια είχαν μια ασχολία, τα οικοκυρικά. Η θυγατέρα ζούσε καταπιεσμένη, καθώς εκτελούσε χρέη δούλας στις δουλειές του σπιτιού. Επιβίωνε χωρίς καμία χαρά, καθώς στερούταν βασικά αγαθά όπως ιατρική περίθαλψη, ψυχαγωγία, ρούχα και φαγητό. Το καθεστώς της καταπίεσης, της στέρησης και του άγχους της οικονομίας συνέτριβε την ψυχή του κοριτσιού, το μαράζωνε και εμπόδιζε την ανάπτυξη των ψυχικών και πνευματικών δυνατοτήτων του. Έτσι αυτό γινόταν ένα πλάσμα χωρίς προσωπικότητα, άβουλο και δυστυχισμένο.

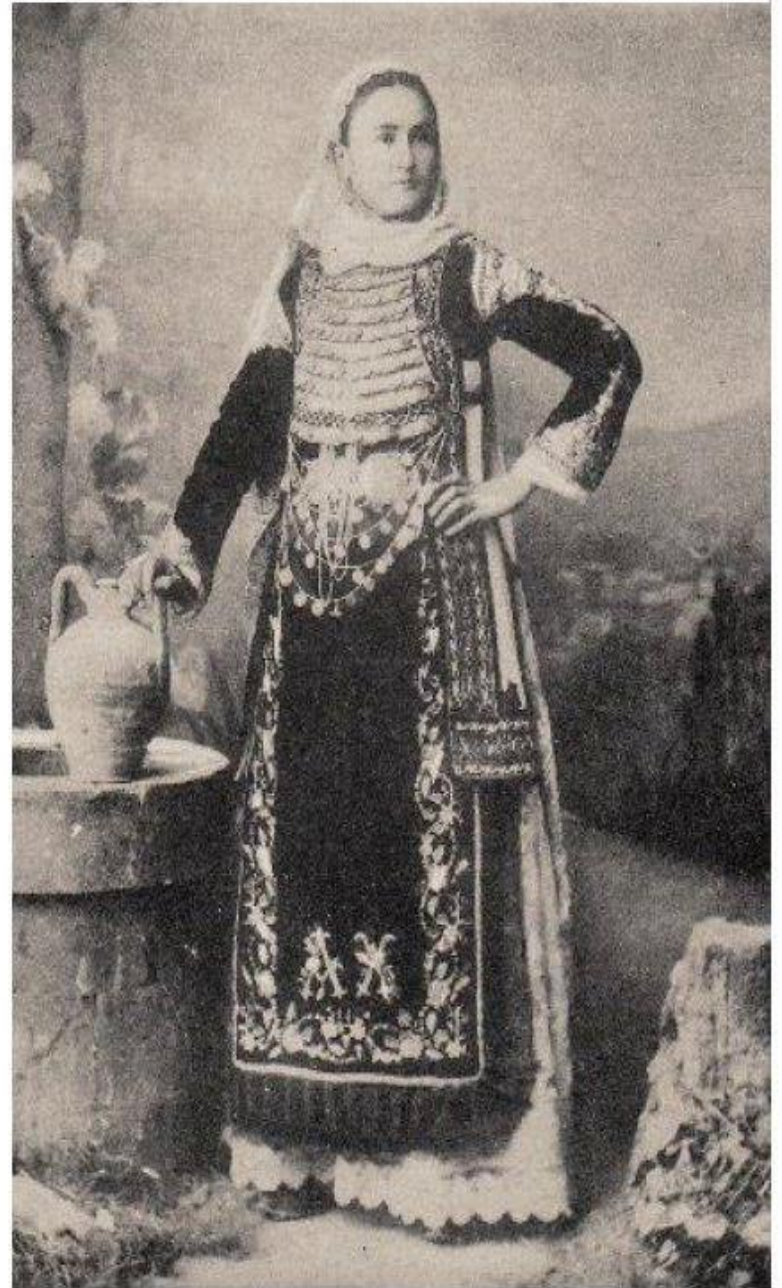
Κάθε κοπέλα ένιωθε ότι αποτελεί βάρος στην οικογένεια, γιατί έβλεπε ότι όλοι αγωνίζονταν να απαλλαγούν από αυτή μέσω ενός γάμου που δεν ήταν παρά μία εμπορική συναλλαγή. Δεν αντιμετωπιζόταν ως άνθρωπος με προσωπική γνώμη και προσωπικές επιθυμίες παρά μόνο ως ένα εμπορεύσιμο είδος. Μεγάλωνε μέσα στην συναισθηματική ανασφάλεια, καθώς ένιωθε ανεπιθύμητη και περιφρονημένη. Ήταν απλώς ένα κτήμα, που δεν είχε λόγο, βούληση και ελευθερία. Η απανθρωπιά των γονιών της και η μαρτυρική της ζωή την ωθούσαν σε ένα γάμο χωρίς αγάπη με τον οποίο θα γλίτωνε από το καταπιεστικό καθεστώς του πατρικού σπιτιού. Ο γάμος που υποτίθεται ότι θα ήταν λύτρωση από το πατρικό σπίτι, στην πραγματικότητα αποτελούσε αλλαγή δουλείας, από δούλα του πατέρα της γινόταν δούλα του άντρα της. Όλα αυτά τα στοιχεία αναφέρονται στο κείμενο Τα μυστήρια της Κεφαλονιάς του Ανδρέα Λασκαράτου.

Ο ρόλος της γυναίκας στην οικογένεια

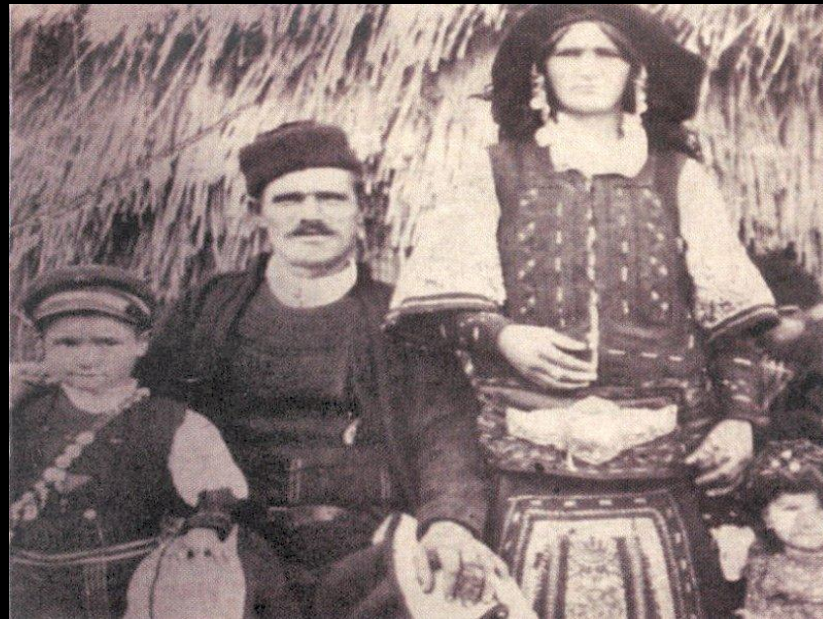
Παλιότερα, η γυναίκα ήταν περιορισμένη να διαχειρίζεται το νοικοκυριό και τα παιδιά. Έπρεπε να φροντίζει την καθαριότητα του σπιτιού, να έχει την επιμέλεια των παιδιών και να φροντίζει να γίνουν φρόνιμοι πολίτες, ηθικές γυναίκες και δυναμικοί άνδρες. Η θέση της στην οικογένεια βρίσκονταν κάτω από την κυριαρχία του άνδρα, χωρίς τη συμμετοχή στο δημόσιο βίο και χωρίς δικαίωμα στην ανάπτυξη της προσωπικότητας και στη διεκδίκηση μιας θέσης στην κοινωνία πέρα από αυτής της συζύγου και της μητέρας. Σε ορισμένες περιπτώσεις εάν η γυναίκα καταγόταν από εύπορη οικογένεια, πέρα από την φροντίδα των μελών, εντασσόταν στις ασχολίες της και η επίβλεψη των υπηρετιών.

Μέσα στις υποχρεώσεις της γυναίκας συμπεριλαμβάνεται και η κάλυψη των απαιτήσεων των ανδρών τους χωρίς αντιρρήσεις. Η ζωή της εξελισσόταν μέσα στο σπίτι. Η έξοδος της σε δημόσια θέα πραγματοποιούνταν μόνο σε ειδικές περιστάσεις όπως «μεγάλες» θρησκευτικές γιορτές, γάμους, κηδείες ή σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης (π.χ. για να ζητιανέψουν για τους άνδρες, τα παιδιά και τα αδέρφια τους που πολεμούσαν όπως αναφέρεται στο κείμενο «Η Γυναίκα της Ζάκυθος»..

Ακόμα ο ρόλος της γυναίκας ως μάνα ήταν να φροντίζει και να επιμελείται τα παιδιά της και να περνά τον περισσότερο χρόνο της βοηθώντας τα σε ό,τι χρειάζονταν (όπως καταλαβαίνουμε στην σκηνή της μητέρας με την κόρη στο κείμενο «Η Γυναίκα της Ζάκυθος»). Η ηθική υποστήριξη ήταν τεράστια. Υποβαθμισμένη στις οικιακές ενασχολήσεις, είχε την ανάγκη ενός κηδεμόνα. Ακόμη, η γυναίκα όφειλε απόλυτη πίστη στον άνδρα της ο οποίος έπαιρνε τη θέση του πατέρα της. Μετά από ενδεχόμενη χηρεία η γυναίκα αναλάμβανε και τον ρόλο του πατέρα ως προς τα παιδιά όπως αντιλαμβανόμαστε από το κείμενο «Η Γυναίκα της Ζάκυθος».

Κοινωνικά στερεότυπα

Την εποχή εκείνη κυριαρχούν πολλά κοινωνικά στερεότυπα. Το πιο σημαντικό και πολυσυζητημένο στερεότυπο είναι εκείνο του γάμου. Η μέλλουσα νύφη δεν έχει προσωπική άποψη ούτε να διαλέξει εκείνη τον σύζυγο της αλλά ούτε να ψυχαγωγηθεί, να της δοθεί το δικαίωμα της μόρφωσης, της ενδυμασίας και της ανατροφής. Η προίκα διαδραματίζει τον κυριότερο ρόλο στην διεξαγωγή ενός γάμου.

- Ακόμη, ένα κοινωνικό στερεότυπο που συναντάμε στο έργο Ερωτόκριτος είναι το κοινωνικό χάσμα ανάμεσα στις γενιές. Οι οικονομικά και κοινωνικά ανώτεροι θα πρέπει να παντρεύονται με πλούσιους και όχι με άτομα κατώτερης τάξης.

Ποιες οι διαφορές με την σημερινή εποχή ;

- ◎ Οι γυναίκες στην σημερινή κοινωνία έχουν καταρρίψει πολλούς θεσμούς που επικρατούσαν παλαιότερα .Πλέον έχουν κάθε δικαίωμα να δημιουργούν σαν προσωπικότητες και να μπορούν να συμμετέχουν με την δική τους φωνή σε κάθε είδους δρώμενα . Μετά από πολλούς και μακροχρόνιους αγώνες έχουν καταφέρει να χειραφετηθούν και να είναι ενεργά μέλη στην ζωή .

Επιτεύγματα γυναικείου φύλου ως προς την νομική υποστήριξή της και την εξέλιξή της στον εργασιακό τομέα .

Διεκδικώντας στην αρχή τα δικαιώματά τους όπως η ψήφος και οι καλύτεροι όροι εργασίας κατάφεραν στην συνέχεια να αναγνωριστούν ως ίσες με το αντίθετο φύλο. Στις μέρες μας δηλαδή η γυναίκα προστατεύεται από μια σειρά νόμων ενώ παλαιότερα δεν υπήρχε νομική προστασία και συχνά τα δικαιώματά της καταπατούνταν. Στον χώρο της εργασίας έχει κατακτήσει πολλά πόστα και έχει πολλές ευκαιρίες για εξέλιξη και προώθηση πράγμα που σε συνέβαινε στο παρελθόν όπου δεν είχε την δυνατότητα να μορφωθεί και να καλλιεργήσει τον πνευματικό της κόσμο, καθώς δεν την σέβονταν οι άλλοι και δεν αναγνώριζαν το έργο της.

Ως προς την βελτίωση των συνθηκών μέσα στον χώρο της οικογένειας και της πολιτικής .

Σήμερα ο οικογενειακός κώδικας έχει αναπροσαρμοσθεί σύμφωνα με της ανάγκες της, αφού δεν καταπιέζεται από την ίδια της την οικογένεια, η σχέση της με την άνδρα δεν είναι άνιση και δεν θεωρείται κατώτερο ον. Μπορεί να συμμετέχει στην πολιτική ζωή και να καταλαμβάνει μάλιστα σημαντικές θέσεις ή να κάνει καριέρα .Στην οικογένεια δεν αποτελεί πλέον υπηρέτρια και η ίδια απαιτεί συνεργασία από όλα τα μέλη της .Τέλος στην κοινωνική ζωή τη σέβονται και την υπολογίζουν περισσότερο ,χωρίς βέβαια αυτό να συμβαίνει πάντα .

